

**EMEKLİLİĞE YÖNELİK TAAHHÜTTE BULUNAN KURULUŞLAR İÇİN
HAZIRLANACAK AKTÜERYA RAPORUNA İLİŞKİN
GENELGE (2009/21)**

Bu Genelge, 1/3/2009 tarihli ve 27156 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Emekliliğe Yönelik Taahhütte Bulunan Kuruluşların Aktüeryal Denetimi Hakkında Yönetmelik ("Yönetmelik") uyarınca Hazine Müsteşarlığına ("Müsteşarlık") gönderilmesi gereken aktüerya raporunun hazırlanmasında göz önünde bulundurulacak hususları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

I. Genel Hususlar

1. Aktüerya raporu, Müsteşarlık nezdinde tutulan aktüerler siciline kayıtlı bir aktüer tarafından hazırlanır ve imzalanır.

2. Aktüer, aktüerya raporunun hazırlanmasında ve aktüerya raporunda kullanacağı varsayımların seçiminde; Yönetmelikte ve bu Genelgede belirtilen hususlar ile ekli Emekliliğe Yönelik Taahhütte Bulunan Kuruluşlar için Aktüerya Raporu Rehberini ("Rehber") dikkate alır.

II. Aktüerya Raporunun İçeriğine İlişkin Hususlar

1. Aktüerya raporunun içeriğinin belirlenmesinde hizmet sunucusunun hukuki statüsü ve emeklilik taahhüt tipi göz önünde bulundurulur.

2. Aktüerya raporu, Yönetmelikte belirtilenlerin yanı sıra, hizmet sunucusuna ilişkin genel bilgilere, tabi olunan mevzuata, taahhüt edilen açık veya örtülü garantilere, kayıt düzenine, hesapların ayrıştırılmasına ve yönetim sürecine (genel yönetim ile fon veya varlık yönetimi) ilişkin bilgi ve değerlendirmeleri de içerir.

3. Aktüerya raporunda, aktüeryal dengeyi etkileyen hususlar (emeklilik taahhüt tipi, yükümlülük düzeyi, alınan katkılar, aktif ve pasif üye sayıları vb.) dikkate alınarak mevcut yapının sürdürülebilirliğine yönelik değerlendirmelere ve sorunlara ilişkin kısa-orta-uzun vadeli çözüm önerilerine yer verilir. Gerek görülmesi durumunda, belirtilenlerin dışında ek analiz ve değerlendirmeler de yapılabilir.

4. Hizmet sunucusu tarafından üyelerine veya çalışanlarına emeklilik taahhüt planı kapsamında sunulan hizmet, fayda ve taahhütlere ilişkin katkılar ve yükümlülükler ayrı ayrı hesaplanır. Hizmet sunucusuna ilişkin sağlıklı bir değerlendirmenin yapılabilmesini teminen varsa emeklilik taahhüt planı kapsamında olmayan hizmet, fayda ve taahhütlere (sağlık hizmetleri vb.) ilişkin genel hesaplamalara da aktüerya raporunda yer verilir. Gelir ve giderlerin hizmet, fayda ve taahhütlere göre dağıtılmadığı durumlarda dağıtım, aktüer tarafından belirlenen makul dağıtım kriterlerine göre yapılır.

5. Emeklilik taahhüt tipi tanımlanmış katkı esaslı olan hizmet sunucuları için hazırlanacak aktüerya raporunda, ileriye yönelik nakit akışı analizi yapılması, emeklilik taahhüt planının yapısına uygun olmaması durumunda teknik faiz, mortalite ve enflasyona göre duyarlılık analizi yapılması zorunlu değildir. Bu durumda, yatırım ilkeleri, yatırım riski, yatırım performansı ve fon yönetimine ilişkin daha ayrıntılı analiz ve değerlendirmeler yapılır.

6. Yükümlülükleri için halihazırda varlık tahsis etmeyen hizmet sunucularına yönelik hazırlanacak aktüerya raporunda, varlıkların güncel değerlemesi, varlıklardan sağlanan yatırım gelirlerinin hesaplanması ve ileriye yönelik nakit akışı analizi yapılmaz. Buna karşılık raporda,

yükümlülüklerin ne şekilde karşılandığına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler ile varsa karşılık hesaplama analizlerine yer verilir.

7. Tasfiye kararı alan ancak tasfiye planını henüz uygulamaya koymamış olan hizmet sunucuları için hazırlanacak aktüerya raporunda, diğer hususlara ek olarak tasfiye planına ilişkin bilgilere ve değerlendirmelere de yer verilir.

8. Bir emeklilik taahhüt planı kapsamındaki aktif ve pasif üye sayısı toplamının 20 kişinin altında olması durumunda, aynı sermaye grubuna bağlı hizmet sunucuları için ortak veya konsolide edilmiş aktüerya raporu hazırlanabilir. Bu durumda, hazırlanan aktüerya raporunun her bir hizmet sunucusu ve emeklilik taahhüt planı bazında bilgileri içermesi gerekir.

9. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Geçici 20 nci maddesine göre faaliyet gösteren hizmet sunucuları için hazırlanacak aktüerya raporunda, söz konusu hizmet sunucularının varlık ve yükümlülüklerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna devrine ilişkin mevzuat ile ilgili diğer mevzuatta belirtilen teknik faiz, mortalite tablosu, kesinti tutarları gibi hususlar da dikkate alınır. Raporda, devrin gerçekleşmesi ve gerçekleşmemesi varsayımları altında (ayrı varsayım setleri ile) iki ayrı analiz yapılır. İkinci analiz için kullanılacak varsayımlar ihtiyatlı olarak seçilir

III. Varlıkların Değerinin Belirlenmesine İlişkin Hususlar

1. Varlıkların değerinin belirlenmesinde her bir varlık ayrı ayrı dikkate alınır.

2. Piyasada alım ve satımı yapılan menkul kıymetler hesaplama tarihindeki piyasa değeri üzerinden değerlendirilir.

3. Sabit getirili menkul kıymetlerin hesaplama tarihindeki piyasa değerinin belirlenmesinde gün esasına göre işlem yapılır.

4. Gayrimenkuller arsa ve bina olarak ayrıştırılır, varsa bunların beklenen kira gelirlerinin bugünkü değerleri hesaplanır. Gayrimenkullerin değerinin, ilgili mevzuata uygun olarak son bir yıl içinde düzenlenmiş gayrimenkul ekspertiz raporuna göre belirlenmesi esastır. Bununla birlikte, özellikle piyasa değeri kolaylıkla belirlenemeyen gayrimenkullerin ve diğer duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payının yüksek olduğu ve bunun aktüeryal dengeye ilişkin değerlendirmeyi etkileyeceği durumlarda aktüer, bu varlıkların güncel değerine ilişkin ihtiyatlı tahminlerde bulunur, gerektiğinde hesaplamalarda belirli bir güvenlik marjını dikkate alarak varlıkların güncel piyasa değerlerinin belirli bir oranını kullanabilir veya bu varlıkların bir kısmının yahut tamamının piyasa değerinin uzman kişilerce yeniden tespitine yönelik olarak hizmet sunucusundan talepte bulunur.

5. İştiraklerin değerinin belirlenmesinde, esas itibarıyla varsa piyasa değeri, hizmet sunucusunun öngörülere, iştirakin nakit akışı ve aktif büyüklüğü gibi hususlar dikkate alınır. Güncel değerinin aktüeryal dengeyi etkilemeyecek düzeyde olduğuna kanaat getirilmesi durumunda iştirakler, bilanço değeri üzerinden de hesaplamalara dâhil edilebilir. Bu durum aktüerya raporunda belirtilir.

EK: Emekliliğe Yönelik Taahhütte Bulunan Kuruluşlar için Aktüerya Raporu Rehberi